MINISTERSTWO
INFORMACJI I DOKUMENTACJI.

KOMUNIKAT RADIOWY Z DNIA 22 MAJA 1943 r.

/P o r a n n y/

I.

Dotyczące Polski.

ALLOUIS, po niemiecku, 20.V. godz.19.45.
Pogadanka Olafa Seilera p.t."Kopernik". Kopernik nie miał szczególnie ciekawego życia ; spędził on je całkowicie w Prusach Wschodnich, jeżeli nie liczyć 10 lat studiów spędzonych we Włoszech. Żył on w czasach burzliwych, które bez niego nie posiadałyby swego metafizycznego charakteru : w czasach upadku wszystkich granic, fizycznych i umysłowych. /Paralela z Kolumbem, dr.Faustem, Paracelsem, Luterem, Da Vincim, Michałem Aniołem i Duererem/. Były to czasy niepokoju i walki, kiedy chłopi w Niemczech powstawali przeciwko książętom i panom. Były to czasy Inkwizycji. Lecz Kopernik, syn niemieckiego kupca, prowadził życie spokojne, a dopiero u schyłku żywota dał światu wyniki swych badań.Ziemia przestał być środkiem wszechświata, ziemia stała się jedną z planet. Tego przewrotu myśli ludzkiej zrozumieć nie można, nie znając atmosfery duchowej owych czasów. Wszystkie sprawy dot. wiedzy przyrodniczej były wówczas dobytkiem religii i kościoła, który sankcjonował jedynie takie wyniki badań, które nie przeszkadzały jego nauczaniu. Nawet Luter nie ośmielił się wszcząć walki z prądami ówczesnymi i nazywał Kopernika głupcem. Ale Kopernik właśnie w owym czasie musiał się był urodzić, jako uosobienie walki z przesądem, jak wielu światłych mężów, którzy pojawili się w tym okresie.

NBBS, /Oś/, po angielsku, 20.V. godz.22.30.
Prasa neutralna komentuje szeroko oświadczenie p.Ripki, czeskiego ministra, o zerwaniu rokowań z Polakami. Koła zainteresowane wyrażają swe zaskoczenie tym rozwojem wypadków, i stwierdzają, że fakt, iż dwa rządy wygnańcze nie doszły do porozumienia, jest wynikiem nacisku rosyjskiego, a nie różnic w poglądach terytorialnych. Przypuszcza się, że oświadczenie p.Ripki umyślnie wydane zostało w chwili obecności dr.Benesza w Waszyngtonie, ażeby w ten sposób zwrócić uwagę amerykańską na trudności wśród mniejszych narodów.
Jak się dowiadujemy obecnie, po powrocie swym do Londynu, dr. Benesz uda się do Moskwy. Depesza z Waszyngtonu twierdzi, że wbrew pogłoskom nie zamierza on być mediatorem w sporze polsko-rosyjskim ; wiadomość dodaje, że powstrzyma się on od tego rodzaju kroków na szczególne żądanie Roosevelta.

PARYŻ, po francusku, 20.V. godz.13.00.
Rokowania między przedstawicielami polskich i czeskich emigrantów zostały zawieszone. Rokowania te miały na celu stworzenie po wojnie federacji dawnej Czechosłowacji i Polski. Jak się wydaje, polscy emigranci zrażeni byli ścisłą współpracą londyńskich emigrantów czeskich z rządem sowieckim.

Godz.20.00.
Ze Sztokholmu : Po zerwaniu stosunków między Moskwą a polskim rządem emigrantów ogłoszono, że interesy Polaków w Rosji

powierzone zostaną t.zw. Związkowi Polskich Patriotów, pod egidą sowiecką, którego prezydentem jest komunistka Wanda Wasilewska.

HILVERSUM, po holendersku, 20.V. godz.14.45.
Oddziały polskie wysłane przez brytyjskie dowództwo Środkowego Wschodu do Afryki Północnej odmówiły posłuszeństwa, protestując przeciwko solidarności W.Brytanii z Rosją Sowiecką w sprawie zagadnień polsko-rosyjskich. Według wiadomości, jakie nadeszły do Istambułu, dowódca polski oświadczył w imieniu swych żołnierzy, że wojska polskie wzięłyby udział w walce dopiero wtenczas, gdyby Anglia zagwarantowała nienaruszalność przedwojennych ziem polskich i gdyby udało się jej namówić Sowiety do uszanowania granic Polski.

KALUNDBORG, po duńsku, 20.V. godz.12.30.
Urzędowo donosi się, że straty wśród cywilnych w Warszawie podczas ostatniego nalotu rosyjskiego były : 149 zabitych i 223 rannych.

ZEESEN, po portugalsku, 20.V. godz.14.00.
Paris Soir ogłasza oświadczenie wydane przez burmistrza pewnej miejscowości sowieckiej, który był świadkiem zbrodni dokonanej na polskich oficerach w Katyni. /Następuje wiadomość znana już z propagandy Osi - por. Berlin, NPD, kom.poranny z dn.21. bm/.

LAHTI, po fińsku, 20.V. godz.12.30.
Z Nowego-Yorku donoszą, że dawny prezydent czeski dr.Benesz przybył tam w środę. Na stacji powitał go La Guardia, konsul czeski oraz przedstawiciele kościoła, armii i marynarki. Przed wyjazdem do Nowego Yorku Benesz oświadczył, że zerwanie rokowań między rządami czeskim i polskim w sprawie federacji powojennej nie jest zerwaniem ostatecznym a jedynie przerwą aż do dalszego rozwoju wypadków. Benesz oświadczył również, że federacja byłaby niemożliwą, chyba gdyby obydwa kraje utrzymywały jednakowo serdeczne stosunki ze Związkiem Sowieckim.
Czeski min.spr.zagr. Masaryk w Londynie oświadczył, że nie było zamiarem gabinetu czeskiego aby Benesz podejmował się mediacji w sporze rosyjsko-polskim. W ciągu pierwszej długiej konferencji z Rooseveltem osiągnięto pełną zgodę we wszystkich sprawach dot. Czechosłowacji i jej zainteresowań. W trakcie drugiej konferencji w której brał udział Churchill, dyskutowano szereg zagadnień dot. polityki europejskiej, organizacji międzynarodowej przyszłego pokoju i bezpieczeństwa europejskiego. Masaryk dodał, że Benesz po powrocie do Londynu uda się w podróż oficjalną do Moskwy.

ALPEN, po hiszpańsku, 20.V. godz.11.40.
Odkrycie potwornej zbrodni katyńskiej nie było niespodzianką dla Hiszpanii. Metody sowieckie znane są tu dostatecznie a sceny podobne do katyńskich wciąż jeszcze są żywe w pamięci Hiszpanów. Centralnym zagadnieniem jest natomiast kwestja, czy W. Brytania pozostanie mimo to sprzymierzeńcem i współwinnym zbrodni bolszewickich. /Wzmianki o żydowskim charakterze filozofji bolszewickiej i t.p./. Z punktu widzenia moralności czy istnieje różnica między W.Brytanią a Rosją w szczególnym wypadku Polski ? Anglia zagnała Polskę do wojny dla swych własnych interesów ; bolszewicy wykorzystali położenie Polski, aby zaatakować ją z tyłu i wziąć 12.000 jeńców. Kiedy Brytyjczycy zbratali się z bolszewikami oficjalnie, Rosja zawarła z emigrantami polskimi w Londynie umowę obiecując wypuścić na wolność tych jeńców. Układ ten był tak niewykonalny, jak niewykonalne były gwarancje brytyjskie, ponieważ w chwili podpisanie układu jeńcy dawno już byli zamordowani. Kiedy bolszewicy oświadczyli, że mają zamiar utrzymać terytorium przez nich

zajęto, Anglicy powiedzieli Sikorskiemu, że musi się na to zgodzić. Ta polska lekcja powinna być nauką dla wszystkich narodów, które jeszcze do dziś nie chcą wierzyć, że Brytyjczycy gotowi są na wszystko, byle tylko bronić swoich własnych interesów.

STATION OF ARAB PEOPLE /Oś/, po arabsku, 20.V. godz.17.00.
Z Palestyny : donoszą, że trzej żołnierze polscy, Żydzi skradli towary wartości tysiąca funtów. Żyd pozostanie zawsze Żydem. Jego zachowanie się nie ulegnie poprawie, nie dba on zupełnie o swój kraj, lecz jedynie o swe osobiste interesy. Ci Żydzi polscy, którzy dopuścili się czynów tak bezwstydnych i kradzieży, nie pomyśleli nawet o tem jaką szkodę wyrządzić mogli swojej ojczyźnie i swym ziomkom.

BERLIN, NPD, po niemiecku, 21.V. godz.13.50.
Globe Reuter z Teheranu : 107 członków ambasady polskiej w Rosji przybyło w czwartek do Persji. Na czele znajdował się ambasador Romer. Opuścili oni Związek Sowiecki wskutek zerwania stosunków dyplomatycznych między Rosją Sowiecką, a polskim rządem wygnańczym.

Rząd Gen.Gub. naświetlił w nowo wydanym filmie p.t."Porządek daje chleb" złą gospodarkę pod polskimi rządami. Dziś zakłady, które pod kierownictwem lekkomyślnych lub niedołężnych właścicieli stawały się ruiną, stoją pod rozkazami Niemców, którzy postawili sobie za zadanie odrobić zaległości gospodarcze 70 do 100 lat. Przeszło 2.000 wielkich zakładów zjednoczyło się pod niemieckim zarządem dóbr /Liegenschaftshauptverwaltung/, centrala ta roztacza opiekę nad 2 milionami małych i najmniejszych zakładów. Już teraz dzielnice, które były silnie deficytowe jeszcze niedawno, dają w ramach europejskiego bilansu aprowizacyjnego pokaźną nadwyżkę. W roku ubiegłym wyprodukowano w porównaniu z rokiem poprzednim osiemnastokrotną ilość zboża, czterokrotną ilość mięsa i trzykrotną ilość kartofli dla eksportu do Niemiec.

Godz.16.00.
W Galicji wydano rozporządzenie, wznawiające własność prywatną wobec działek rolnych aż do 20 ha. na rzecz dawnych właścicieli lub ich prawnych następców. Zwrot ziemi, zagrożonej sowiecką kolektywizacją, przywraca dawne prawa ludności rolnej Galicji.

Ze Lwowa : teatr lwowski otwiera serję przedstawień trupy reńsko-menskiej.

Godz.16.15.
NPD nadsyła artykuł o dziele Kopernika. Artykuł ten zawiera szczegółowy życiorys sławnego "niemieckiego astronoma urodzonego w Toruniu nad Wisłą, który w wieku lat 70-ciu umarł 400 lat temu." Artykuł zawiera również historię "niemieckiej" rodziny astronoma jak również wzmiankę, że Kopernik zapisał się w Bolonii do korporacji "nationis Germanorum", a nie do również tam istniejącej polskiej korporacji. Aż do roku 1574 przyjmowano do tej korporacji /Deutche Landsmannschaft/ jedynie studentów pochodzenia bezsprzecznie niemieckiego o języku ojczystym niemieckim.

VICHY, po francusku, 20.V. godz.19.43.
Pogadanka Creyssela "W.Brytania zdradza Francję i Polskę ". Komentatorzy angielskiego radia nie wstydzą się mówić o faktach, w dniu 12-go maja mówili oni o bohaterze Dunkierki. Myślałem, że mówią oni o admirale Abrialu, lub jakimś żołnierzu francuskim, zabitym podczas zabezpieczenia brytyjskiego odwrotu. Ale nic podobnego. Mówili oni o gen. Alexandrze.

Anglia wciągnęła Francję do tej wojny, aby bronić Polski i walczyć o gdański korytarz w chwili, kiedy ani sama Anglia ani Francja nie były przygotowane do wojny. Londyn wciąż jeszcze mówi: "Niech żyje Polska! Lecz Anglia dowiodła w związku z masakrą katyńską, że nie ma zamiaru pomóc temu krajowi. Gen.Sikorski prosił MCK o przeprowadzenie dochodzeń w tej sprawie, teraz jednakowoż zamilkł pod naciskiem Churchilla, który mu wytłómaczył, że taka prośba w danej chwili była niewskazana. Sprzymierzeni chcieliby, aby losy świata decydowane były przez Związek Sowiecki, któremu chcą oddać Europę, podczas gdy Anglo-Sasi panowaliby nad resztą świata. W całym tym planie Polska i Francja nie są nawet wymienione.

CALAIS, po angielsku, 19.V. g.14.30.
Uczniowie wielu szkół w Stanach wystosowali pisma do Roosevelta, wstawiając się za dziećmi polskimi mordowanymi przez bolszewików i podkreślając, że Roosevelt powinien nakłonić Stalina, by pozwolił na powrót do własnego kraju tych nieszczęsnych dzieci, umierających w Sowietach z głodu.

NBBS / Oś/ , po angielsku, 19.V. g.22.30.
Wydawcy i redaktorzy polskich dzienników i czasopism w Stanach uchwalili na zebraniu, jakie odbyło się wczoraj pełne poparcie dla Sikorskiego. W uchwałach stwierdza się, że cele terytorialne Rosji sprzeczne są z zasadami Karty Atlantyckiej oraz z demokratycznymi zasadami Aliantów i wszystkich zaprzyjaźnionych narodów. Obrady toczyły się na temat sytuacji setek tysięcy Polaków umierających z głodu w Z.S.S.R. i postanowiono wystosować petycję do Rooswelta, prosząc go o interwencję w interesie demokracji i ludzkości.

IELOEY, po norwesku, 19.V. g.8.00.
Według New York Daily News, Stowarzyszenie Dziennikarzy i Wydawców Polskich w Stanach założyło komitet dla Obrony Interesów Polski. W oświadczeniu swym komitet przeciwstawia się powojennym planom Sowietów, dotyczącym aneksji Finlandii, państw Bałtyckich oraz części Polski i Bałkanów. Według senatorów Washingtonu, Stalin zamierza nawet rozciągnąć kontrolę Sowietów na Norwegię i Szwecję.

BUDAPESZT, po węgiersku, 19.V. g. 21.40.
Benesz przebywa w Washingtonie, usiłując wytworzyć atmosferę sprzyjającą jego planom. Koła zbliżone do Ambasady Polskiej w Ankarze dały wyraz swemu niezadowoleniu z powodu wizyty Benesza. W kołach polskich oskarża się go o zadanie rządowi Sikorskiego ciosu w plecy. Jak donoszą, układ z 1942 między Polską i Czechosłowacją zastąpiony został przez inny, podpisany na Kremlu, a w którym udzielono zapewnienia powrotu do Czechosłowacji terytoriów, odstąpionych w 1938, przyczym Czechosłowacja ma otrzymać granicę strategiczną przez wcielenie części Galicji. /Następnie podano wiadomość o założeniu w Stanach Komitetu Dziennikarzy i Wydawców Polskich - jak wyżej/.

RADIOSTACJA IMIENIA T.KOSCIUSZKI, po polsku,21.V.g.16.00.
Ilekroć magnaci nasi zaprzedawali kraj okupantom, chłop polski chwytał za broń i walczył. Pieśń " O cześć wam panowie magnaci " jest symboliczna. Jest wyrazem buntu płomiennych patryjotów chłopskich, gotowych przeciwstawić się z bronią w ręku wrogowi i zwalczać plany rodzimej reakcji. I dziś, gdy Kozłowscy, Goetle, Ronikiery i inni kumają się z Hitlerem, gdy reakcja nasza zagranicą popiera propagandę wroga - chłopi walczą. Już przed wojną walczyli z rządami reakcji, protestowali przeciw polityce Becków. Gdy na bezdroża tej polityki zeszedł znów nasz rząd zagranicą, chłopi-ludowcy wznoszą wysoko sztandary Tadeusza Kościuszki i Bartosza Głowackiego i nie zawiodą zaufania narodu.

Panowie z radiostacji Swit mają specyficzną metodę. Zawsze na początku powiedzą parę słów, niby to przeciw Niemcom, a następnie przechodzą do napaści na naszego sojusznika wschodniego, a nawet

na własny naród. O działalności naszych partyzantów, bohaterskich żołnierzy Polski podziemnej, mają tyle tylko do powiedzenia, że partyzanci zajmują się " wyłącznie grabieniem ludności polskiej ". To potworne kłamstwo jest typowym przejawem ohydnej goebelsowskiej roboty. Takie samo oszczerstwa rzucano były na resztki Żydów, walczących bohatersko w Ghetto. Po nalocie sowieckim na Warszawę, Oberkat Frank, wylewając krokodyle łzy, ofiarował miljon złotych na cele pomocy dla ludności miasta. Radiostacja Swit na tychmiast niezwykle ostro potępiła naszych sojuszników za dokonanie nalotu. Czem tłomaczy się postępowanie Switu i stojącego za nim rządu emigracyjnego ? Mówi się,że powodowane jest troską o dobro i bezpieczeństwo ludności naszych miast. Możnaby w pewnym stopniu przyznać rację temu twierdzeniu. Ale przecież samoloty innych naszych sojuszników dokonują bezustannie nalotów na Holandię, Belgję i Francję, a przedstawiciele tych krajów, nie tylko nie protestują i nie potępiają nalotów, lecz przeciwnie, pochwalają je, rozumiejąc ich konieczność. Przyczyna postępowania Switu jest inna, ta sama, dla której rząd nasz poparł propagandę Goebelsa, dla której prowadzone były przez delegaturę rządu, za pośrednictwem Rogowicza rozmowy z Frankiem. Przyczyną jest zejście rządu na bezdroża bekowskiej polityki.

II.

Z najważniejszych spraw światowych.

NEY YORK, po angielsku, 20.V. g.0.35.
Radiokorespondencja z Kairu. Pytanie, które zadał Churchill w swej mowie do Kongresu, jakkolwiek nie ubrał go w wyraźne słowa, uszło, być może uwadze społeczeństwa naszego w Stanach, ale nie uszło uwadze Amerykanów w Afryce, walczących ramię w ramię z szeregiem różnych narodowości, mówiących językiem angielskim. Pytanie było to samo, jakie postawił Churchill Francji w czerwcu 1940 : Dlaczego nie zjednoczyć się ?. Wszystko przemawia za tym, zaś nic przeciw temu. My, korespondenci amerykańscy tutaj myślimy że do zjednoczenia dojdzie jeszcze za naszego życia, jeżeli Ameryka otworzy serce dla Wielkiej Brytanii i zachęci Churchilla do postawienia ponownie pytania, lecz tym razem wyraźnymi słowami.

CALAIS, po angielsku,20.V.g.16.30.
Konferencja żywnościowa w Hot Springs ujawniła już istnienie wyraźnych rozdzwięków. Roosevelt, zamiast przybyć osobiście, co było łatwem, gdyż obrady toczą się o krok od Washingtonu, przesłał uprzejmie powitanie, ujęte w formie zdawkowej. Jest to zrozumiałe, gdyż polityka żywnościowa rządu amerykańskiego toczy się po zupełnie innych torach,niż to przedstawia propaganda amerykańska.
22.30. W mowie Churchilla zwraca uwagę przyznanie, że zagadnienie walki z łodziami podwodnymi nie zostało rozwiązane. Ponadto nie mógł on ukryć, że jeżeli jest jakieś mocarstwo, które ma powody do opłakiwania biegu wojny na Dalekim Wschodzie, to jest niem W. Brytania. Premier brytyjski kłania się naprzemian Rooseveltowi i Stalinowi, gdyż niedaleką jest chwila, gdy z całego Imperium Brytyjskiego niewiele zostanie wartego obrony. Dziedzictwo Anglików przechodzi szybko na Amerykanów i dziś wielu zapewne w Anglii myśli czy Gdańsk wart był Singapore, a tymbardziej dziewięciu lat wojny,które przepowiada Churchill.
ZEESEN, po niemiecku, 20.V.g.13.45.
Ze wna dobrze poinformowana agencja amerykańska ogłosiła, że Sowiety zażądały oddania po wojnie pod kontrolę Rosji Norwegii i Szwecji.

III.

Ogólne.

LUKSEMBURG, po niemiecku, 20.V. g.17.00.
Rząd Indyj zawiadomił członka parlamentu bolszowika Gallachora, że niema najmniejszych zastrzeżeń przeciw jego wyjazdowi do Indyj.

ALLOUIS,po niemiecku,20.V. g.18.30.
Włosi zrozumieli dobrze obecnie, że terrorystyczne naloty są dziełem Żydów. Gdy w Grosseto strącono samoloty amerykańskie, okazało się, że załogę stanowili Żydzi. Nikogo nie zdziwiła wiadomość,że pomysł ataku na zapory wodne w Niemczech, były pomysłem żydowskim.

BRUKSELA, po flamandzku, 20.V. g.9.15.
Wczoraj w Angielskiej Izbie Gmin oświadczono stanowczo, że lotnictwo brytyjskie będzie bombardować Rzym. Jest rzeczą znamienną,że kiedy sprawa ta była po raz pierwszy omawiana, padło pytanie, czy Watykan zostanie oszczędzony. Wówczas angielskie władze wojskowe odparły, że, oczywiście, będzie zachowana pewna ostrożność, że jednak nie można gwarantować bezpieczeństwa papieża. Potwierdza to obawy, że nawet Watykan nie ujdzie niszczycielskiej furii Anglo-Amerykanów.

MOSKWA, po rosyjsku, 20.V.
1.00. Wiadomość o przybyciu Dav[illegible] do Moskwy i oświadczenie jego złożone prasie.
6.00. Ustępy z przemówienia Churchilla.
7.00. Prawda, artykuł wstępny, " Patryjotyczne zadania młodzieży wiejskiej ".
11.20. Doniosłość zniszczenia zapór wodnych w Niemczech.
13.00. W roku bieżącym na uniwersytety Związku Sowieckiego przyjętych będzie 27.000 studentów.
21.30. Dziś, w obecności Ambasadora Standley'a a Mołotow przyjął Davisa.

IV

Uzupełnienie.

PARYŻ, po francusku,21.V. g.20.00
Donoszą z New Yorku,że na granicy Iranu bolszewicy aresztowali 10 osób z pośród członków ambasady polskiej opuszczających Sowiety.Koła amerykańskie są nader zaniepokojone losem tych ludzi.